

[AccueilRevenir à l'accueilCollectionMythologiae libri decem, Francfort, André Wechel, 1581CollectionMythologia, Francfort, 1581 - Livre VIIIItemMythologia, Francfort, 1581 - VIII, 02 : De Tethye & Thetide](#)

Auteur(s) : Conti, Natale

```
", "author_name_items": "Auteur(s)", "author_size_items": "16px", "title_size_items": "16px" } }, new UV.URLDataProvider()); /* uvElement.on("created", function(obj) { console.log('parsed metadata', uvElement.extension.helper.manifest.getMetadata()); console.log('raw jsonld', uvElement.extension.helper.manifest.__jsonld); }); */ }, false);
```

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VIII

Ce document est une version augmentée de :
[Mythologia, Venise, 1567 - VIII, 02 : De Tethye & Thetide](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VIII

[Mythologie, Paris, 1627 - VIII, 03 : De Tethys & Thetis](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VIII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VIII, 02 : De Thetys & Thetis](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la noticeÉquipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

peritia opus est in obseruandis & deuotandis scopulis, in multo antè cognoscendis tempestatibus ac ventorum signis, & in omnibus denique vitandis, quæ possunt nauigantes in summum discrimen inducere: quæ eadem etsi vilia sunt in mari mediterraneo, non tamen tantopete videntur necessaria. Huius uxorem fuisse Tethyn dixerunt, de qua paulo post dicitur. Oceani filij tam multi & filix fuisse dicuntur, quia ex vaporibus, qui calore Solis sublimes tolluntur, gignuntur fluuiorum aquæ, & fontes, ut putarunt antiquorum nonnulli. nam etsi voluit Arist. fontes ex aere in locis cauernosis in aquam verso procreari, tamen si diutius siccitas cœli extiterit, neque fiant imbres, vel penitus arescere flumina & fontes, vel ad tenuissimum cursum deduci videmus: quare etsi non tota, maior tamen pars fluuiorum & fontium ita procreatur, ut apparet. Inter filios Oceani Tyche connumeratur, quæ fortuna est, quia fortunatos esse oportet nauigantes, & omnes illos qui se ventorum fidei committunt, atque ut summam dicam, per Oceanum fabulosum rerum naturalium generationem, & necessariam esse nauigantibus prudentiam significarunt, ac nunc de Tethye dicamus.

De Tethye & Thetide. CAP. II.

TETHYS, quæ uxor fuit Oceani, Terræ & Cœli filia & ipsa fuit, ut ait Hesiodus in Theog.

Ὀυρανὸν διὐδῆσα τέκ' ἀκρίον βαρυδύλον,
κοῖον τε, γέναν τε, ὅμιον τε, μνημοσύλον τε,
ὁμίον τε, κρείον ὅ, γ' ἀδίστοκ' ἰ' ἀπύρρον τε,
σοῖβλον τε χρεὺς ἰφάνον. Ἰνδὼν τ' ἰφάρκλον.

*Oceanum Cælo peperit, cui vastæ profunda,
Et simul lapetum, Cœumque, Rheamque, Themimque,
Mnemosynen, Thiam, Criumque, Hyperiona, Tethyn
Formosam, Phœbenque comæ est cui cincta corona.*

Hanc dearum matrem appellarunt, cum pater illarum esset Oceanus. Thetis verò, quæ priore aspirata & breui legitur, Chironis filia fuit, ut ait Epicharmus in Hebes nuptiis:

μή τις κέρει χείρωνος ὧν ἀλδύατο
αἶσα δ' ἔραμ' ἔσται.

*Paella vix Chironis horum fugerat
Currans Thetis.*

Ac

At Homerustanen in hymno in Apollinē Nerei filiam fuisse significavit in his :

ἁμὰ ἱ νυμφῶς θυγάτηρ θεῆς ἀργυρόπεζα
θεῖατος.

Candida sed cepit max illum filia Nerei.

Quod etiam testans est Anaxandrides Rhodius, ubi Thetum de se ipsa loquentem introducit in his carminibus:

ἰσθῆσι μὲν ἀλῆστει καὶ ἀνέμου
οἷται ὑδατῶν Νηρίων καλῶς με.

Dei marinas inter hand ingloriam

Thetum vocarunt Nerei me filiam.

Et Euripides in Iphig. in Aulide:

μὰ τὸν δι' ὕδρ' οὐκ αἰσίων τὰ βραχμίων
νηλεὰ φουεργὸν οἷταις, ἢ μ' ἰγνίστρο.

At non per undas educatum Nereum

Thetidis patrem, cuiusq. ego sum filius.

Hæc fuit vxor Pelei, atque dicta est omnium mulierum fuisse forma præstantissima, de cuius nuptijs Thetidis ita scribit Apollodorus: αἱ αἰεὶ παρ' ὅσων μόνος φασὶν ἰρίσσει περὶ γάμου ἴνα οἷταις, οἷται δὲ, ὡς τραφῆναι ὑφ' Ἡρατος, μὴ δέλξει τῷ αἰσιν ἰαλῶν. ἔστι ἔργον δὲ τὰ τὸν αἶα, ἀπὸ τῶν συζυγῶν αὐτῷ. Inquit enim Iovem ac Neptunum solos de nuptijs contendisse. At Thetum noluisse congregi cum Iove quia fuisset à Iunone educata, quam obrem iratus Iupiter, illam mortali dedit in matrimonium: ut est libro II. Metam. apud Quid. Alij dixerunt Apollinem vnā cum Iove & Neptuno de illius nuptijs cōtendisse, sed omnes fuisse à Prometheo, vel (vt alijs magis placuit) à Themide deterritos, quòd ex illa filius præstantior esset oriturus. Alij dixerunt Thetidem agere tulisse quòd vna ex Deabus marinis esset futura hominis vxor, quare eius nuptias deuicans in varias formas mutabatur, de qua ita scripsit Homerus:

ἡ μὲν μὲν ἁμὰ ὡς ἀνδρὶ δάμασσαν.

Vnam me a quoreis è nymphis nubere cunctis

Mortali soluit.

Nam quamuis in ignem & in leonē tanquam Proteus verteretur, nulla neque vi flammarum tamen, neque vnguium aut dentium feritate potuit à nuptijs illum detertere. Scriptum reliquit Isacius Peleum Chironis consilio Thetum compressisse,

cum in varias formas mutaretur, atque in sepiam deniq; fuisset conuersa: id cum in loco Thessaliæ Magnesiæ accidisset, locus ipse Sepias dictus fuit, ut ait Zer. hist. 46. chil. 1. Alij tamen dicunt Thetidem vxorem Pelei fuisse non coactam, neque sub varijs formis deludentem compressam, sed sponte se in eius matrimonium concessisse, ut scripsit Pythænctus in primo rerum Æginetarum. Celebratae sunt autem Pelei & Thetidis nuptiae in Pelio monte, ad quas omnes Dij præter Discordiam conuenerunt, quæ pomum aureum in locum nuptiarum iniecit, ἡ καλὴ λαβὴ τῶ. Contulerunt huic omnes Dei munera: Pluto smaragdum insignem, Neptunus equos Xanthum & Baliham, Vulcanus cultrum, & Dij cæteralia. Nam ita mos fuit antiquorum, ut cum donis ad nuptias conuenirent. Sequentibus postea temporibus & alios filios & Achillem Thetis Peleo genuit, quos cum sub igne per noctem occultaret, ut quod mortale esset absumeretur, mortui sunt. Achilles verò Ambrosia per diem inunctus, & sub igne per noctem occultatus dicitur aliquantulum perdurasse, donec re à Peleo deprehensa Thetis irata se in numerum Nereidum receperit. Atq; eo tempore Achilles vocatus fuit Pyrisfous, tanquam ab igne seruatus, & Chironi educandus datus fuit, & postea Achilles ob eam causam, quod exusto labro careret dictus, ut ait in his Agamestor in Thetidis epithalamio:

παῖδ' ὃν δ' ἦν τιμα θῆκε πυρίσθον· ἀλλ' Ἀχιλλῆα
 Πηλεὺς κικλῶσκει, χέλιος ἦν καὶ μιν
 κείμιτον ἐνὶ κόλῳ ποδὶ ἡὲ πρὶ πύρ ἀπάμφοι,
 χέλιος αἰδομένο ἀπροφάτως ἱέριον.

Additur huic nomen Pyrisfous: ipse ad Achillem

De labri Peleus nomine dixit enim;

Sub cinere exussit puero quia a pruna iacens

Unum de labrii, hinc quoq; nomen habet.

Fuerunt qui dixerint Thetidem non sub flamma solitam esse occultare filios è Peleo susceptos, sed in lebetem aquæ bullientis iacere, ut experiretur an mortales geniti essent. atq; hæc de Thetide filia Nerei. Tethys Oceani vxor, sororq; Titani Ephyren peperit, quæ nupsit postea Epimetheo, & Pleionea Atlantidis vxorem, de qua sic ait Ouid. lib. 5. Fast.

Duxerat Oceanus quondam Titanida Terhyn,

Qui terram liquidis, qua parer, ambit aquis.

Hinc

Hinc sat a Pleione cum califero Atlante

Iungitur, et fama est, Pleiadasq, parit.

Memorantur præterea multæ Oceani & Tethyos filię, Acaste, Admete, Asia, quæ Asiæ nomen dedit, Clymene, Idyia, Ephyre, Eudora, Eurynome, Ianita, Lyriope, Melobosis, Metis, Plexame, Prymno, Rhodia, Thea, Thoë, Tyche, Xanthe, Zenoxo, Clytie, quæ ab Apolline amabatur. Ea cum furtum Apollinis Leucothoës patri Orchamo indicasset ob zelotypiam, relicta ab Apolline, amoris impatiens cibo potuque abstinens, quia spectaret quacunque incederet Apollo, Deorum misericordia in Heliotropium herbam demum conuersa est.

¶ Verum siue Thetidem nominemus, siue Thetim, utraq; Dea fuit marina, & Tethys putanda est ipsa aquæ moles, quæ ad generationem coaluerit: Thetis verò aquæ elementum, ut patet ex Pollione Virgilij;

*Pauca tamen suberunt prisca Vestigia fraudis,
Quæ tentare Thetim ratibus, quæ cingere muris
Oppida.*

Nam nisi sit Oceanus vniuersa aqua, ac materia Tethys ad generationem concreta, ridiculum sanè erit mare etiã vxorem habere. cum igitur ea materia, ex qua cuncta gignuntur, coaluerit, illa Deorũ & animalium omnium mater dicta est. Quod attinet ad nuptias Pelei, scriptum reliquit Staphylus in libro de Theisalia Chironem rerum astronomicarum peritissimum voluisse Peleum illustrare, quare tempus obseruauit, quo futuri essent magni umbres, atq; famam in homines dissipauit, quòd Ioue concedente Peleus Thetim esset vxorem ducturus, ad quas nuptias Dij cum pluuia & magna hyeme forent venturi. cum tempus igitur huiusmodi aduentasset, Peleus duxit Philomelam Actonis Myrmidonis filiam, sed tamen de Thetide inualuit. Alij per hæc libidinosorum furorẽ notarunt, qui omnes vias inquirunt, quibus mulieres alliciant, neque timent muliebres fallacias, cum neglecta honoris, facultatum, salutis cura, illud solum spectet, ut libidinem expleant. sed cum inter mortalem & immortalẽ suapte natura parum sit commercium, non sunt diurnæ nuptiæ, neque illorum salus, qui voluptatem tanquam bonum simpliciter affectant. Nam profectò decet virum sapientem tanquam peritum nauclerum, non tantum ut præfenti vento, aut præfenti fortuna, sed etiam

funta longè prospicere. Verùm de his alibi copiosius dictum sit. hæc de Thetide sufficiant: at nunc de Tritone dicamus.

De Tritone.

CAP. III.

TRITON Deus marinus, quorum filius fuerit, non convenit inter scriptores. Hesiodus Neptuni & Amphitrites illum filium fuisse dicit in Theogonia in his:

ἱκ δ' Ἀμφιτρίτης καὶ ἱριτύπῃ ἐπὶ ποσσὶν αἶν
τρίτωνι ὑπερβύπῃ γένετο μέγας· ὅς τις θαλάσσης
πυθμὶν ἔχεν, πατρὶ μῆτρ' ἰφίλῃ καὶ πατρὶ ἀνακτι
ναὶ ἄ χρύσεια δῶ, δ' ἄνὸς θεός.

*Inde Amphitrite Neptunoq̄, editus ipse
Est Triton Deus insignis, qui vastæ profunda
Cum patre & cum matre colit; quiq̄, aurea tellus
Incolit eximius Deus.*

Acesander verò Eurypylium & Tritonem filios fuisse Neptuni & Celenus scriptum reliquit, ac Steropen Solis filiam nupsisse Eurypylo, cui genuit Leuconem & Leucippum. At Numenius in libro de Piscationibus Oceani & Tethyos filium Tritonem fuisse inquit. Lycophon Nerei filium putavit, ut patet in ijs carminibus, in quibus inquit poculum donatū fuisse Tritoni à Medea, quoniam is Argonautas rexit, cum in Syrtis incidissent:

κλαδὶν πέτυρον νετρίων κέμηλιον
Λυσίγεια, κατ' ὄφρος ὡς τίς τ' ὦν πόος
ισομοῖς λεπταῖν, τῷ δ' ἑνὶ νηρίῳς γόνυ
τρίτωνι κελχίς διπλεῖν δ' ἄνους γυνή,
χρυσῷ πλατὺ κρατὶ ἤρα κεκρατημένον.

*Fractum lacunar inferorum magna opes,
Anfinda, Cinnypheus hanc fluctus rigans
Fœcundat ægna, Nerei prole hic dedit
Tritoni Colchis poculum olim femina
Deno, quod auro erat probe multo illatum.*

Fuit autem Triton Oceani ac Neptuni buccinator & tubicen, ut testatur Ouid. lib. 1. Metam. in his; ubi etiam formam ipsius buccinæ describit:

Caruleum Tritona vocat, conchaque sonanti
Inspirare iubet, fluctusque & flumina signo
Iam revocare dato, cana buccina sumitur illi,

Tor-